

дисбалансів соціально–економічного розвитку регіонів. Заробітна плата є водночас складовою соціально–трудова відносин та індикатором соціально–економічного розвитку. Встановлено наявність проблеми, яку спричиняє уніфікований рівень оплати праці в галузях, які зазвичай називають бюджетними, і різний середній рівень оплати праці в регіонах України. В процесі дослідження сформувані рекомендації щодо усунення цієї проблеми. Запропоновано відмовитися від практики централизованого уніфікованого підходу до визначення рівня оплати праці з можливим необов'язковим корегуванням у вигляді місцевих доплат і перейти до формування загальнонаціональної політики в сфері формування соціально–трудова відносин, основою якої є гарантії держави щодо забезпечення єдиних стандартів якості життя шляхом диференціації оплати праці в деяких галузях.

Список використаних джерел

1. Гладкий Ю.Н., Чистобаев А.И. Основы региональной политики: Учебник. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 1998. – 659 с
2. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / [Бориславська О. М., Заверуха І. Б., Школик А. М. та ін.]; Центр політико–правових реформ. – К., Москаленко О. М., 2012. – 212 с.
3. Круш П.В., Кожемяченко О.О. Муніципальне управління: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2006 – 248 с.
4. Економіка праці та соціально–трудова відносини: підручник / [А.М. Колот, О.А. Грішнова, О.О. Герасименко та ін.]; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Колота. – К.: КНЕУ, 2009. – 711 с.
5. Сайт поиска работы №1 в Украине. [Електронний ресурс] / Режим доступу : www.work.ua

УДК 35.073.513.1

С.В. ВАСИЛЬЧАК,
д.е.н., професор Львівський державний університет внутрішніх справ
О.Р. ЖИДЯК,
д. е. н., доцент, провідний науковий співробітник ННЦ «Інститут аграрної економіки»
М.П. ДУБИНА,
к. е. н., Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С.З. Гжицького

Роль інвестування в розвитку аграрних підприємств Львівської області

Визначено роль інвестування в розвитку аграрних підприємств Львівської області та проаналізовано стан їх інвестиційної діяльності. Досліджено класифікацію інвестицій в аграрних підприємствах. Доведено необхідність управління інвестиційними процесами в аграрних підприємствах. Визначено проблеми інвестування в аграрних підприємствах в умовах сьогодення. Проведено аналіз капітальних інвестицій в аграрні підприємства в динаміці, вказано шляхи їх покращення.

Ключові слова: інвестування, аграрні підприємства, інвестиційна діяльність, капітальні інвестиції.

С.В. ВАСИЛЬЧАК,
д.э.н., профессор Львовский государственный университет внутренних дел
О.Р. ЖИДЯК,
д. э. н., доцент, ведущий научный сотрудник ННЦ «Институт аграрной экономики»
М.П. ДУБИНА,
к. э. н., Львовский национальный университет ветеринарной медицины и биотехнологий
имени С.З. Гжицького

Роль инвестирования в развитии аграрных предприятий Львовской области

Определена роль инвестирования в развитии аграрных предприятий Львовской области и проанализировано состояние их инвестиционной деятельности. Исследована классификация инвестиций в аграрных предприятиях. Доказана необходимость управления инвестиционными процессами в аграрных предприятиях. Определены проблемы инвестирования в аграрных предприятиях.

в условиях нынешнего времени. Проведен анализ капитальных инвестиций в аграрные предприятия в динамике, указаны пути их улучшения.

Ключевые слова: инвестирование, аграрные предприятия, инвестиционная деятельность, капитальные инвестиции.

S. VASYLCHAK,

Doctor of Economics, Professor

O. ZHYDYAK,

Doctor of Economics Associate Professor`

M. DUBYNA,

candidate of economic science,

assistance Stephan Gzhytskyi Lviv national university of veterinary medicine and biotechnologies

A role of investing is in development of agrarian enterprises of the Lviv area

The role of investing is certain in development of agrarian enterprises of the Lviv area and the state is analysed them investment activity. Classification of investments is investigational in agrarian enterprises. The necessity of management investment processes is well-proven for agrarian enterprises. The problems of investing are certain in agrarian enterprises in the conditions of present time. The analysis of capital investments is conducted in agrarian enterprises in a dynamics, the ways of their improvement are indicated.

Keywords: investing, agrarian enterprises, investment activity, capital investments.

Постановка проблеми. Питання формування фінансово–кредитного забезпечення та інвестування аграрних підприємств є надзвичайно актуальними на всіх етапах їх розвитку, і, особливо, в умовах сьогодення. Світовий досвід свідчить, що аграрні підприємства не здатні розвиватися без залучення та ефективного використання інвестицій, зокрема іноземних, оскільки інвестиції не тільки сприяють формуванню інноваційно–технологічного забезпечення аграрного виробництва, а також сприяють впровадженню енергоощадних технологій, виробництву нових видів продукції, сприяють забезпеченню конкурентоспроможності та сталому розвитку агро–виробників. Крім того, іноземні інвестиції, як правило, сприяють заходам з покращення родючості земель, розвитку селекції та генетики.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Проблемам інвестиційної діяльності присвячені праці таких вітчизняних та зарубіжних вчених: В. Беренса, А. Гайдуцького, А. Гальчинського, Л. Гітмана, Б. Губського, А. Діброви, А. Дука, Д. Загірняка, М. Кісіля, І. Ліпсіц, Т. Майорова, О. Мельниченко, А. Пересади, Г. Підлісецького, П. Рогожина, П. Саблука, В. Савчука, П. Самуельсона, О. Старікова, Т. Хачатурова, В. Шевчука та інших. Однак, питання інвестиційного процесу, напрямів активізації інвестиційної діяльності, а також джерел фінансування вимагають постійного дослідження проблем, які пов'язані із залученням ін-

вестицій в країну загалом, а також у Львівську область, зокрема в аграрні підприємства.

Слід зазначити, що проблема іноземного інвестування широко дискутується в наукових працях провідних учених України та світу. Серед вітчизняних заслуговують на увагу дослідження В.Г. Андрійчука, Г.О. Андрусенка, В.І. Благодатного, О.В. Гаврилюка, П.І. Гайдуцького, М.С. Герасимука, С.О. Гуткевич, Б. М. Данилишина, З.О. Луцишин, П.М. Макаренка, Ю.В. Макогона, М.Й. Маліка, Л.О. Мармуль, В.Я. Мельсель–Веселяка, А.А.Пересади, П.Т. Саблука, Д.Ф.Харківського, В.В.Юрчишина та ін. А серед іноземних – У. Шарпа, Р. Холта, Д. Бейлі, Л. Гітмана, М. Джонка та інших дослідників.

Метою статті є визначення ролі інвестування в розвитку аграрних підприємств та окреслення шляхів його покращення.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні залучення інвестицій в розвиток аграрних підприємств країни залишається дуже актуальним. В умовах постійного росту цін на продукти харчування, інвестування підприємств аграрного сектору є важливою складовою ефективного розвитку економіки Львівської області. Обсяг інвестицій в аграрне виробництво Львівської області залишається незначним. Для поживлення інвестиційної діяльності в підприємствах аграрного сектору потрібно

ефективно здійснювати бюджетну, податкову та грошово–кредитну політику відносно їх розвитку, покращувати їх інвестиційну привабливість.

Інвестиції в об'єкти підприємницької діяльності здійснюються в різноманітних формах. З метою врахування, аналізу і планування інвестиції класифікуються за багатьма ознаками. Особливого значення набуває поділ інвестицій на реальні і фінансові. Так, під фінансовими інвестиціями розуміють вкладення коштів у різноманітні фінансові інструменти (активи), серед яких найбільшу частку становлять вкладення коштів у цінні папери. В свою чергу під реальними інвестиціями розуміють вкладення коштів у реальні активи – як матеріальні так і нематеріальні (іноді вкладення коштів у нематеріальні активи, пов'язані з науково–технічним прогресом, характеризуються як інноваційні інвестиції, або інновації). Таким чином, реальними інвестиціями є інвестиції, які скеровуються у речові елементи основного капіталу.

Основною відмінністю між реальними (капіталоутворюючими) інвестиціями і фінансовими інвестиціями є те, що перші в результаті призводять до введення в експлуатацію нових засобів виробництва, а сутність других зводиться лише до зміни прав на власність вже існуючого майна [13, с.23].

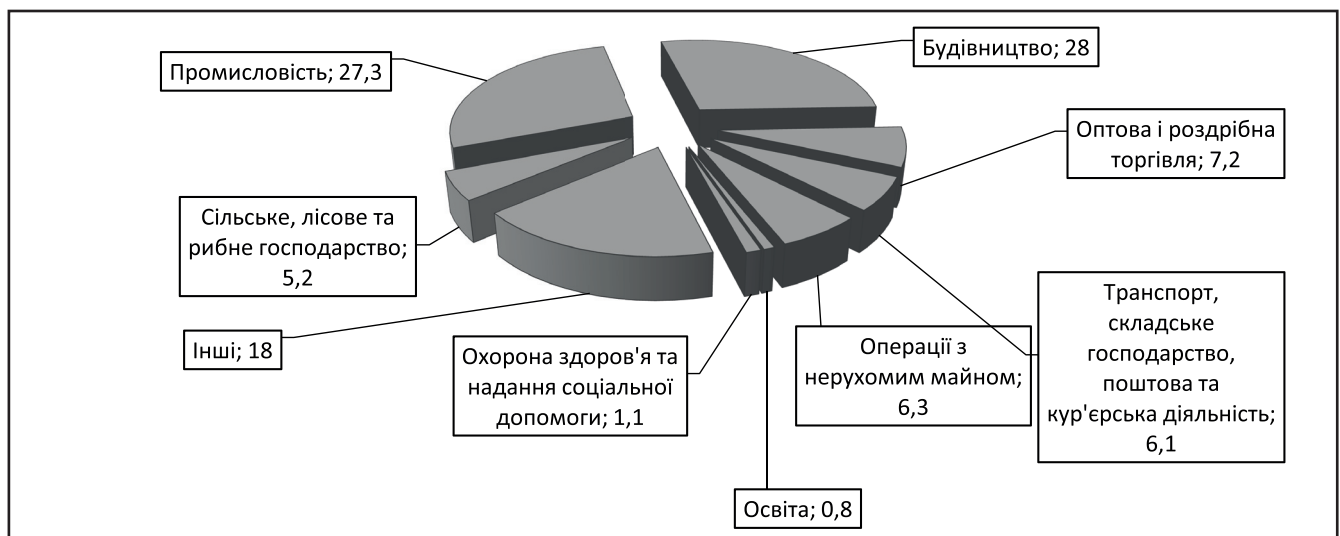
Реальні інвестиції являють собою використання суспільством валового національного продукту на відтворення основних засобів. Реальні інвестиції мають важливе значення для економіки країни, що визначається роллю, яку виконують знову створені або модернізовані засоби праці

в процесі створення матеріальних благ. Ми вважаємо, що реалізація реальних інвестицій доцільна тільки тоді, коли приріст капіталу, одержаний від цих інвестицій, достатній для компенсації відмови інвестора від використання його коштів на споживання у поточному періоді, а також для того, щоб винагородити його за ризик та компенсувати втрати від інфляції в майбутньому.

Здійснення інвестування аграрних підприємств передбачає відповідне управління цим процесом: визначення об'єкта інвестування, обґрунтування доцільності, прийняття рішення, забезпечення інвестування ресурсами, їх раціональне використання, поточний моніторинг, своєчасне внесення змін у процес, знову обґрунтування і прийняття рішення тощо.

Зацікавленість інвесторів у вкладах тимчасово вільних коштів у розвиток аграрних підприємств є різною. Залежить це не тільки від ефективності інвестиційних проектів, а й від інвестиційного клімату кожного аграрного підприємства. Враховуючи динаміку та напрями інвестиційної діяльності в Україні, актуальною залишається проблема поліпшення інвестиційного середовища саме в аграрних підприємствах [1].

Інвестиції є важливим чинником розвитку економіки, важливим індикатором розвитку підприємницької діяльності, який визначає темпи економічного зростання. Проблеми інвестування, в умовах сьогодення, є дуже актуальними через погіршення стану соціально–економічного розвитку в Україні та політичної ситуації, яка склалась із 2013 року.

Структура капітальних інвестицій у Львівській області за видами економічної діяльності у 2015 році*

* Джерело: побудовано авторами на основі [2, с.19]

Капітальні інвестиції в аграрні підприємства Львівської області, млн. грн.

	2010р.	2012р.	2013р.	2014р.	2015р.	2015р. до 2010 р.	
						%	+;-
Підприємства сільського господарства, лісового та рибного господарства	295,2	372,0	432,2	472,0	695,7	в 2,4 раза	+400,5
– підприємства сільського господарства, мисливства та надання пов'язаних із ними послуг	275,4	356,4	406,7	447,9	649,7	в 2,4 раза	+374,3
– підприємства лісового господарства	19,4	13,3	24,8	23,5	44,1	в 2,3 раза	+24,7
– підприємства рибного господарства	0,4	2,3	0,7	0,6	1,9	в 4,8 раза	+1,5

Джерело: побудовано авторами на основі [2]

Щодо інвестування підприємств Львівської області, минулого року спостерігалися позитивні тенденції. У 2015 році ними було освоєно 13,4 млрд. грн. капітальних інвестицій, що на 6,5% більше порівняно з попереднім роком, однак відносно 2010 року капіталовкладення скоротились на 19,9%. [2, с.12]

Нестабільна економічна ситуація в області спричинила зміни у виборі перспективних напрямів інвестування (див. рисунок).

В структурі освоєних капітальних інвестицій в останні роки зменшилась частка підприємств транспорту, торгівлі та соціальної сфери. Водночас питома вага інвестицій, спрямованих на розвиток сільського господарства, промисловості, в будівельну галузь, діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування, операції з нерухомим майном, державного управління, зросла.

На розвиток сільського, лісового та рибного господарства в області торік направлено 695,7 млн. грн., тоді як у 2014 році – 472,0 млн. грн., тобто в 2,4 раза більше, що безперечно, є позитивним явищем (див. таблицю).

Відносно 2010 року частка капіталовкладень аграрних підприємств зросла на 1,9 в. п. і становила 5,2%. Домінуючу частину освоєних в аграрних підприємствах у 2015 році капітальних інвестицій було вкладено у рослинництво (417,9 млн. грн.), у тваринництво інвестовано 192,0 млн. грн. У лісове господарство та лісозаготівлі було спрямовано 44,1 млн. грн капітальних інвестицій, змішане сільське господарство – 36,2 млн. грн., в допоміжну діяльність у сільському господарстві – 3,5 млн. грн. Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій у сільському, лісовому та рибному господарстві є власні

кошти підприємств і організацій, на які припадає майже три чверті усіх вкладень. Водночас, десяту частину капітальних інвестицій аграрних підприємств області у минулому році здійснено за рахунок коштів іноземних інвесторів (78,8 млн. грн.). Найбільші обсяги капітальних інвестицій освоєні аграрними підприємствами Кам'янка–Бузького, Радехівського, Стрийського та Мостиського районів. Інвестування аграрних підприємств області сприяло завершенню будівництва у 2015 році низки потужностей. Для потреб аграрного виробництва збудовано птахофабрику м'ясного напрямку на 600 тис. голів птиці, теплиці під склом загальною площею 500 м кв. , млинний комплекс потужністю 100 т переробки зерна за добу, приміщення для великої рогатої худоби на 10 скотомісць, підприємство з виробництва готових кормів для тварин потужністю 312 т та овочесховище на 3200 т одночасного зберігання. [2, с.27,36]

Більшість аграрних підприємств Львівської області для здійснення інвестицій використовують власні кошти. Так, за рахунок цього джерела у 2015 році було освоєно 7,4 млрд. грн. капітальних інвестицій, або 54,9% від їх загального обсягу. З них 1,0 млрд. грн. витрачено за рахунок амортизаційних відрахувань на збільшення вартості основних засобів. Вагомо скоротилась частка інвестицій, профінансованих з державного бюджету: з 16,6% у 2010 році до 3,3% – минулого року. За рахунок централізованих вкладень у 2015 році було освоєно лише 444,8 млн. грн.

Варто зазначити, що Львівська область є лідером у залученні інвестицій. На другому та третьому місцях є Івано–Франківська та Вінницька області.[3]

Висновки

Виокремивши роль інвестування в розвитку аграрних підприємств Львівської області та проаналізувавши стан інвестиційної діяльності аграрних підприємств, можна стверджувати про її позитивну динаміку розвитку після тривалого спаду. За досліджуваний період збільшились суми інвестування в аграрні підприємства. Проте в багатьох ще аграрних підприємствах власні кошти і надалі залишаються основним джерелом фінансування капітальних вкладень. Зменшилась частка банківських кредитів та інших позик в загальному обсязі інвестицій. За інвестиційною привабливістю аграрні підприємства Львівської області характеризуються як підприємства аграрного сектору з високим інвестиційним потенціалом, що в свою чергу значно впливає на покращення інвестиційного клімату аграрного виробництва загалом.

Для забезпечення стабільної економічної ситуації в аграрних підприємствах Львівської області, необхідно провести ряд заходів, які б створили умови для забезпечення кредитними ресурсами агровиробників з метою розширеного відтворення, мережу дорадчих сільськогосподарських служб, систему моніторингу аграрного ринку,

підтримували стабільний рівень доходів аграрних підприємств через систему адресних державних дотацій та субсидій. Важливу роль в даних питаннях повинні відіграти органи місцевого самоврядування, зокрема в умовах децентралізації державної влади.

Список використаних джерел

1. Мельниченко О.А. Інвестиційний клімат: сутність та напрямки його покращення в Україні / О. А. Мельниченко // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2012. – 14(185). – Ч. 1. – С. 292–295.
2. Інвестиції у Львівській області у 2015 році // Статистичний збірник. – 2016. – 122 с.
3. Міністерство фінансів визнало Львівщину лідером за іноземними інвестиціями у 2016 році: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zaxid.net/news/showNews.do?ministerstvo_finansiv_viznalo_lvivshhinu_liderom_za_inozemnimi_investitsiyami_u_2016_rotsi&objectId=1416872
4. Скорбатюк Л.Б. Оцінка інвестиційної привабливості промислового підприємства / Л. Б. Скорбатюк // Кримський економічний вісник. – 2013. – № 2 (03). – С. 152–154

УДК 658.713.338.432

А.С. КОПСУН,

аспірант Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

Тенденції сучасного стану лізингових відносин аграрних підприємств Дніпропетровської області

У статті досліджуються сучасні тенденції розвитку лізингових відносин в аграрних підприємствах Дніпропетровської області, як потенційних лізингодержувачів, а саме: проаналізована технічна оснащеність аграрних підприємств області протягом 2011–2015рр., купівля ними нової сільськогосподарської техніки протягом аналізованого періоду, а також досліджені обсяги та питома вага інвестицій в основний капітал у сільське господарство Дніпропетровської області.

Ключові слова: аграрні підприємства, лізинг, лізингові відносини, основний капітал, інвестиції.

А.С. КОПСУН,

аспірант Днепропетровский государственный аграрно-экономический университет

Тенденции современного состояния лизинговых отношений аграрных предприятий Днепропетровской области

В статье исследуются современные тенденции развития лизинговых отношений в аграрных предприятиях Днепропетровской области, как потенциальных лизингополучателей, а именно: проанализирована техническая оснащенность аграрных предприятий области в течение 2011–2015гг., покупка ими новой сельскохозяйственной техники в течение анализируемого периода, а также исследованы объемы и удельный вес инвестиций в основной капитал в сельское хозяйство Днепропетровской области.